

Správa o činnosti Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky a sekretariátu Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v roku 2011

Práca Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (NK) a sekretariátu NK sa v roku 2011 vykonávala v súlade s rezolúciami konferencií OSN o štandardizácii geografického názvoslovnia a so závermi zo zasadnutí lingvisticko-geografickej regionálnej skupiny OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, v ktorej je Slovensko členom spolu s Albánskom, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskom, Cyprom, Českom, Čiernou Horou, Gréckom, Chorvátskom, Macedónskom, Maďarskom, Poľskom, Slovinskom, Srbskom, Tureckom a Ukrajinou.

Činnosť NK vychádzala z predbežnej Konceptie rozvoja štandardizácie geografického názvoslovnia v Slovenskej republike na roky 2011 – 2015 č. PP-8801/2011-1156 z 21. 12. 2011 a z Plánu činnosti NK a sekretariátu NK na rok 2011 č. PP-2757/2011/553 z 15. apríla 2011, ktorý sa podľa jednotlivých okruhov plnil takto:

O 84.11.11.6 MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

1. EuroGeoNames

Sekretariát NK spolupracoval na medzinárodnom projekte EuroGeoNames, ktorého cieľom je vytvorenie interoperabilnej internetovej služby na zabezpečenie prístupu k oficiálnym, multilingválnym geografickým názvom a ich údajom, ktoré sú k dispozícii na národnej úrovni v celej Európe. V sledovanom období sa vypracúvali návrhy na zladenie štruktúry databázy geografických názvov podľa požiadaviek projektu EGN s požiadavkami INSPIRE.

Na úlohe sa odpracovalo **16 SH**. Úloha sa splnila.

2. Lingvisticko-geografická regionálna skupina OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Sekretariát pripravil na zasadnutie regionálnej skupiny v Chorvátsku v Zagrebe správu o činnosti v oblasti štandardizácie geografických názvov v Slovenskej republike. Dvaja zástupcovia rezortu sa zúčastnili spojeného rokovania regionálnej skupiny, pracovnej skupiny pre toponymické databanky a toponymické slovníky a seminára k projektu EuroGeoNames. Preklad a publikovanie propagačného materiálu o aktivitách skupiny expertov sa nezabezpečil a presúva sa na rok 2012. Naďalej sa využívali materiály

z konferencií OSN a zasadnutí skupiny expertov a regionálnej skupiny. Materiály sú dokumentované v oddelení geografického názvoslovia GKÚ.

Na úlohe sa odpracovalo **60 SH**. Úloha sa splnila.

3. Newsletter

V roku 2011 sa nepripravil príspevok do Newsletteru.

M 71.12.34.36.1 ŠTANDARDIZÁCIA GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

I. ZISŤOVANIE, POSUDZOVANIE, SCHVAĽOVANIE GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV

1. Štandardizácia a reštandardizácia názvov

Sekretariát sa zaoberal návrhmi názvov území európskeho významu, chránených vtáčích území a návrhmi názvov jaskýň na štandardizáciu. Ďalej sa pripravili zoznamy doteraz neštandardizovaných názvov zo ZM 10 na štandardizáciu a zoznamy nevyhovujúcich názvov na preštandardizovanie. Po vecnom a gramatickom preskúmaní sa pripravili pracovné zoznamy názvov, ktoré sa po posúdení prerokovali v 1. sekcii NK.

V rámci tejto úlohy sa nad rámec plánovaných činností overovali a upravovali názvy a označenia turistických cieľov na pozemných komunikáciách pre Úrad Košického samosprávneho kraja.

Na úlohe sa odpracovalo **450 SH**. Úloha sa splnila.

II. NÁZVOSLOVNÉ PUBLIKÁCIE

2. Názvoslovné informácie č. 48

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 48, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou.

Na úlohe sa odpracovalo **70 SH**. Úloha sa splnila.

3. Názvoslovné informácie č. 49

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 49, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou.

Na úlohe sa odpracovalo **70 SH**. Úloha sa splnila.

4. Zásady používania slovenských geografických názvov v cudzojazyčných textoch

Vykonala sa úprava zásad podľa pripomienok z rokovaní 1. sekcie NK a skutočností vyplývajúcich novely zákona NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov.

Na úlohe sa odpracovalo **78,5 SH**. Vydanie publikácie sa presúva na rok 2012.

5. Smernica na štandardizáciu geografického názvoslovia

Na úlohe sa nepracovalo. Dokončenie úlohy sa presúva na rok 2012.

IV. OSTATNÉ ÚLOHY

7. Informačná činnosť

Počas celého roka sekretariát poskytoval informácie v oblasti geografického názvoslovia písomne, osobne a telefonicky (redakcie časopisov, prekladatelia).

Na úlohe sa odpracovalo **15 SH**. Úloha sa splnila.

8. Vybavovanie agendy sekretariátu

Sekretariát pripravil materiály na rokovanie pléna, 1. a 2. sekcie NK, zorganizoval zasadanie pléna NK a zasadania 1. a 2. sekcie NK. Zostavil návrh Plánu činnosti sekretariátu NK a NK na rok 2012, pripravil správu o činnosti sekretariátu NK a NK za rok 2011.

Na úlohe sa odpracovalo **47 SH**. Úloha sa splnila.

9. Publikačná činnosť

V roku 2011 pripravili členovia komisie tieto príspevky:

HORŇANSKÝ, I.: Poznámky k štandardizácii geografických názvov. Slovenská reč, Bratislava, ročník č. 76, 2011, s. 214 – 212.

HORŇANSKÝ, I.: Poznámky k legislatívnej regulácii štandardizácie geografických názvov. Príspevok na 18. Slovenskú onomastickú konferenciu v Prešove 12. – 14. 9. 2011.

POVAŽAJ, Matej: Opýtali sme sa jazykovedcov... na tvorenie prídavných mien a obyvateľských mien od názvov typu *Rusovce*. In: Quark, 2011, roč. 17, č. 3, s. 42.

POVAŽAJ, Matej: *Kopčany – z Kopčian, kopčiansky*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 3. 1. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Hlinné – Hliňan – Hlinianka – hliniansky*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 12. 1. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Zohor – v Zohore, nie v Zohori*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 2. 2. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Sibír – zo Sibíri, na Sibíri, nad Sibírou*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 8. 3. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Mást – Mástan, Mástanka, mástsky*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 16. 3. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Svätý Jur – vo Svätom Jure*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 23. 3. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Jarovce – jarovský, nie jarovecký*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 19. 4. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Vrbovce – vrbovský*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 9. 8. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Vajnory – z Vajnôr, vo Vajnoroch*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 21. 9. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Pôtor – z Pôtra, v Pôtri*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 8. 11. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

POVAŽAJ, Matej: *Odvodeniny od názvov typu Starý Smokovec*. In: Slovenský rozhlas, relácia *Slovenčina na slovíčko* 30. 11. 2011 (aj na www.rozhlas.sk).

10. Seminár o geografickom názvosloví

Na úlohe sa nepracovalo z kapacitných dôvodov. Úloha sa nesplnila.

11. Iné práce pre ÚGKK SR a GKÚ

Pripomienky k vyhláške Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 529/2009 Z. z, ktorou sa vymedzujú úseky diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy s elektronickým výberom mýta v znení neskorších predpisov – kontrola a úprava geografických názvov.

Pripomienky k zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení zákona č. 318/2009 Z. z.

Vypracovanie stanoviska k ustanoveniu ods. 5 zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín.

Príprava výstupov z databázy pre objednávateľa Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV.

Na úlohe sa odpracovalo **7,5 SH**. Úloha sa splnila.

M 71.12.34.36.21 TVORBA A SPRAVOVANIE DATABÁZY GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV Z ÚZEMIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Bába údajov názvov geografických objektov z územia Slovenskej republiky

V roku 2011 sa editovali údaje a aktualizovala sa databáza. V rámci úlohy sa vykonala kontrola a úprava údajov databázy, kontrola správnosti geografických názvov podľa súčasnej úrovne poznania, ich aktualizácia a lokalizácia podľa zvolených kritérií. Z databázy sa urobil výber nevyhovujúcich názvov na preštandardizovanie. Dopĺňali sa ďalšie atribúty k názvom (variantné názvy) a vykonala sa príprava na zladenie štruktúry databázy s požiadavkami projektu EuroGeoNames a INSPIRE.

Vykonala sa úprava databázy názvov z katastrálnych máp pred začlenením do Bazy údajov názvov geografických objektov z územia Slovenskej republiky – vylúčenie nerelevantných názvov. Z kapacitných dôvodov vykonávali túto činnosť pracovníci iných oddelení.

Na úlohe sa odpracovalo **3 100 SH**. Úloha sa splnila.

M 71.12.34.36.22 ŠTANDARDIZÁCIA GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV OBJEKTOV LEŽIACICH MIMO ÚZEMIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Štandardizácia názvov geografických objektov ležiacich mimo územia Slovenskej republiky

Sekretariát NK pripravil zoznam zmien názvov geografických objektov z územia mimo SR. Názvy sa prerokovali v 2. sekcii NK.

Na úlohe sa odpracovalo **70 SH**. Úloha sa splnila.

SCHÔDZKOVÁ ČINNOSŤ

Plenárne zasadnutie NK sa uskutočnilo 31. marca 2011.

Zasadnutie 1. sekcii NK sa v roku 2011 uskutočnilo 27. októbra 2011, 24. novembra 2011 a spoločné zasadnutie 1. a 2. sekcii NK 30. júna 2011. Na zasadnutiach sa prerokovali návrhy názvov území európskeho významu, návrhy názvov chránených vtáčích území, návrhy názvov ďalších chránených území SR, názvy a označenia turistických cieľov na pozemných komunikáciách, vžitú slovenskú názvy štátov a vžitú slovenskú názvy ďalších geografických objektov z územia mimo Slovenskej republiky.

Okrem uvedených zasadnutí zástupca ÚGKK SR, predseda NK a pracovníčky sekretariátu operatívne riešili konkrétne názvoslovné problémy.

Spracovala: M. Kováčová